

posudek oponenta diplomové práce

diplomová práce: **Folklor v hudební výchově žáků na prvním stupni základní školy**
autor: **Michele Matějčíková**
studijní program: M7503 - Učitelství pro základní školy
studijní obor: ZS1 Učitelství pro 1. stupeň základní školy
vedoucí práce: Mgr. et Mgr. Marie Kovářčíková
oponent práce: PhDr. Mgr. Ludmila Kroupová, Ph.D.

Autorka si pro svou diplomovou práci vybrala aktuální téma využití českého folkloru v hodinách hudební výchovy v rámci prvního stupně základních škol. Práce obsahuje osm tematicky provázaných kapitol, Úvod, Závěr, Bibliografii a Přílohy zahrnující fotodokumentaci a ukázky vyplněných metodických listů.

V Úvodu autorka zdůvodňuje volbu tématu, definuje cíle (tyto chybí v zadání v systému STAG) a předkládá strukturu práce. V první kapitole je vymezen samotný pojem folklor, kapitola druhá pak konkretizuje projevy lidové kultury ve vztahu k jednotlivým národopisným oblastem. Ve třetí a čtvrté kapitole se autorka vrací k lidové písni a lidovému tanci, dvěma nejfrekventovanějším folklorním projevům (ve vztahu k výuce hudební výchovy na prvním stupni ZŠ). Vřazením těchto dvou kapitol do kapitoly první by vznikl celistvější teoretický úvod do charakteristiky folkloru a klasifikace jeho projevů.

Pátá a šestá kapitola již směřují k praktické části práce. V páté kapitole je stručně analyzován Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání, a to z hlediska zastoupení folkloru v učivu a výstupech žáků. Kapitola šestá obsahuje rozbor učebnic hudební výchovy Marie Liškové pro 1. stupeň ZŠ. Tato analýza je zaměřena na využití folklorní tematiky a typologii použitých písní, přičemž výsledky jsou u jednotlivých učebnic názorně graficky zobrazeny.

Stěžejní část diplomové práce tvoří kapitola sedmá, která představuje část praktickou. Obsahuje deset metodických listů, z nichž každý vychází z reálií jiné národopisné oblasti. Čtyři z nich přesahují délku standardní vyučovací hodiny. Metodické listy zahrnují všechny čtyři oblasti praktických hudebních činností a v souladu s požadavky integrativního pojetí vyučování mají přesah do jiných předmětů vyučovaných na prvním stupni ZŠ. Jejich velmi dobrou grafickou stránku by ještě umocnilo sjednocení použitých písní i vložených notových příkladů ve vybraném notačním programu. Osmá kapitola je kritickou reflexí práce

s metodickými listy na navštívených základních školách. Autorka zde například popisuje okolnosti a omezení, které provázely proces praktického ověřování.

Prameny, z nichž autorka čerpala, jsou adekvátní, rozmanité a v dostatečném počtu. Stylistická i jazyková úroveň práce je velmi dobrá, občasné nepřesnosti nebo překlepy nesnižují její srozumitelnost.

Například podkapitola 4.1.1 obsahuje u historického vymezení *Do konce 15. století* tvrzení „...*V tomto období, kdy bylo naše území osídleno Slovy s pohanskými zvyky...*“ (str. 32), což je přinejmenším poněkud nepřesné.

„...K jejich doprovodu lidé nejčastěji používaly...“ (str. 14)

„...dochází ke změně *ě* na *a* (*naša kaša*)...“ (str. 22)

„...u Chopinovy Polonézy A Dur...u Slovanského tance č. 15 C Dur...“ (str. 42)

„...standartním způsobem...“ (str. 116)

Otázky k obhajobě:

- V páté kapitole jsou zmíněny digitální kompetence. Jak může být jejich rozvoj užitečný v oblasti hudební výchovy na prvním stupni ZŠ?
- Vyberte si z klasifikace lidových písní (str. 26) dvě kategorie a uveďte k nim konkrétní příklady písní.
- Přiblížte aktivity, které při zákazu zpěvu zpěv suplovaly.

PhDr. Mgr. Ludmila Kroupová, Ph.D.